

C 2810

C 2810

BESZÁMOLÓ A SZEGEDI EGYETEMI KÖNYVTÁR 1953.ÉVI
MŰKÖDÉSÉRŐL.

XC 58947

EGYETEMI KÖNYVTÁR

S Z E G E D

Dugonics-tér 13. sz.

Telefon: 4139 32-30

M á s o l a t.

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM REKTORI HIVATALA. - - - - -
855-301/2/1954.II.sz. - - - - - Tárgy: Az Egyetemi Könyvtár 1953.
 - - - - - évről szóló beszámolója. -
 - - - - - Hiv.sz.: 865-54/1954. - - - - -
 - - - - - Mellékletek száma: 0 - - - - -

Egyetemi Könyvtár Vezetőjének, - - - - -
H E L Y B E N. - - - - -

Vezető Elvtárs megküldötte az Oktatásügyi Minisztérium részére az Egyetemi Könyvtár 1953. évi működését ismertető beszámolót. - - - - -

Ezzel kapcsolatban az Oktatásügyi Minisztérium közölte, hogy "a beszámoló felépítése, illetve a beszámoló szempontjai alapján kidolgozott fejezetek igen világos és átfogó képet adtak a Könyvtárról, illetve a Könyvtár munkájáról. Fentiek mellett dicsérendő a beszámoló igen rendes kiállítása is."

Amidőn közlöm az Oktatásügyi Minisztérium elismerő megállapítását, magam is örömmel csatlakozom ahhoz, mert a beszámoló valóban az Egyetemi Könyvtár dolgozóinak jó munkáját dicséri. Kérem, hogy a fentieket a Könyvtár dolgozóival közölni sziveskedjék. - - - - -

S z e g e d, 1954. évi február hó 11-én. - - - - -
 - - - - - PH - - - - - Fodor Gábor s.k. - - - - -
 - - - - - /Fodor Gábor/ - - - - -
 - - - - - rektor. - - - - -

1953. évi munkatervünkben célul tűztük ki, hogy az Egyetem és az Egyetemi Könyvtár közötti kapcsolatot szorosabbra fűzzük, munkánk politikai és szakmai színvonalát emeljük, munkahelyeinket és munkamódszereinket korszerűbbé tesszük, s általában fejlődésünknek 1952. évben kijelölt útján továbbhaladjunk.

Most, hogy az 1953-as év munkáját áttekintjük, megállapíthatjuk, hogy kitűzött céljainkat jelentős mértékben megvalósítottuk, s ez az esztendő továbbfejlődésünknek ismét jelentős állomása volt.

Az 1952-es esztendő könyvtárunk életében a "fordulat éve" volt. A korszerű könyvtári munka alapjait ebben az évben raktuk le. Az 1953-as esztendőben már elvileg tisztázott munkaterv szerint működünk, s olyan váratlan, előre nem látott feladatok általában nem kerültek fel, mint a korábbi esztendőben.

Az 1953-as esztendő alkalmas volt arra, hogy a Könyvtár 5 éves fejlesztési tervét kidolgozzuk, s nagy vonalakban a következő évek munkarendjét megállapítsuk a párhuzamoszatok és az új kormányprogram elveinek szem előtt tartásával.

SZEMÉLYI, LÉTSZÁM ÜGYLEK.
SZERVEZETI FELÉPÍTÉS.

Könyvtárunk szervezeti felépítése 1953. dec. 31-én az alábbi volt, s könyvtárunkban szervezett álláson az alábbi dolgozók működtek:

A.

Vezetés, igazgatás:

Dr. Henosz Aurél
Szabó Ilona

tud.int. vezető-helyettes
könyvtári munkás

702/2
718/1

B.

Gyárapítási és feldolgozási osztály.

Vezeti: Dr. Szabó Margit	önálló könyvtáros	714/2
Dr. Bognár Dezső	tud.kutató, irányító munka- körben	707/2
Dr. Moldoványi Iare	önálló könyvtáros	714/2
Nagy Leopoldina	önálló könyvtáros	714/2
Hevesi József	könyvtáros	715/2
Heguli Ernő	Könyvtáros	715/2
Hébkő Mihály	segédkönyvtáros	716/2
Bozerédi Istvánné	segédkönyvtáros	716/3
Fenyvesi Sarolta	irodakezelő	70/3
Sebesi József	szakmunkás	265/3
Reiner Benedekné	raktárkezelő	719/2
Burkus András	szakmunkás /kötészet/	265/1
Burkus Andrásné	könyvtári munkaerő /kötészet/	718/2
Lacza Sándorné	hiv.segéd /kötészet/	85/3

C.

Olvasószolgálat osztálya.

Vezeti: Bóday Pál	osztályvezető	705/3
-------------------	---------------	-------

a.

Tájékoztató és bibliográfiai csoport.

Vezeti: Molnár István	önálló könyvtáros	714/3
Vág Sándor	segédkönyvtáros	716/1
Trán Irén	raktárkezelő	719/1

Bóday Pál az osztályvezetői teendők ellátása mellett e csoport munkájában vesz részt.

b.

Kölcsönzési-raktári-ruhátári-takarító csoport.

Vezeti: Dr. Szűcs Józsefné	könyvtáros	715/1
Hevesi Józsefné	segédkönyvtáros	716/3
Szabó Andrásné	segédkönyvtáros	716/3
Kövesi Mária	könyvtári munkaerő	718/3
Klobb János	betanított munkás	267/3
Sebők Mihályné	hiv.segéd	83/4
Mészáros Albertné	raktárkezelő	719/2
Terhes Julia	raktárkezelő	719/2

c.

Olvasótermi csoport.

Vezeti: Balog András	könyvtáros	715/3
Varró Antal	könyvtáros	715/3
Konez Lászlóné	kül.képes.hiv.segéd	83/1

A könyvtárnak tehát 1953. december 31-én 31 szervezett állása volt betöltve.

1953. december 1-ével az O.L.B. 24/1/1953.sz. határozatával még 2 új állás engedélyeztetett és pedig egy 714 kulcsszámu önálló könyvtárosi és 715/ kulcsszámu könyvtárosi állás. Az idevonatkozó oktatásügyi miniszeri rendelet csak 1953. december végén érkezett meg, így a két állás betöltése december hónapban nem volt lehetséges.

1953. december 31-én tehát a szervezett állások száma: 33.

A Létszámbizottság fenti számu határozatával engedélyezte évi 6 hónapi időtartamra a fűtősegédmunkási állást.

Könyvtárunknál 1953. december 31-én nem szervezett álláson, mellékfoglalkozásu munkakerékként az alábbi dolgozók működtek:

dr.Schneller Edit
Für Aranka.

ny.egyetemi főkönyvtáros

Személyi változások az 1953. évben:

Szekeres Pál tud.int.vez.-helyettes, könyvtárak vezetője 1953. aug. 31-i hatállyal Budapestre nyert áthelyezést s az Oktatásügyi Minisztéri a budapesti Közgazdasági Egyetem Könyvtárának vezetésével bízta meg.

Az Egyetemi Könyvtár vezetésével 1953. szeptember 1.-i hatállyal dr. Henoz Aurél osztályvezető bízott meg, s nyert tud.int.vezető-helyettesi kinevezést.

1953. év folyamán az alábbi dolgozók váltak ki a Könyvtár kötelékéből

Szekeres Pál tud.int.vezető-helyettes, Sziládi Jánosné könyvtáros, Pallai István segédkönyvtáros, Kerekes Gyula segédkönyvtáros, Szuhai Margit segédkönyvtáros, Bóti Lászlóné irodakezelő, Nagy Lajos raktárkezelő, Schwarz Vilmosné raktárkezelő.

1953. év folyamán az alábbi új dolgozók kerültek könyvtárunkhoz:

Hevesi József könyvtáros, Reguli Ernő könyvtáros, Vág Sándor segédkönyvtáros, Bezerédi Istvánné segédkönyvtáros, Szabó Andrásné segédkönyvtáros, Fenyvesi Sarolta irodakezelő, Trám Irén raktárkezelő, Lacza Sándorné hivatalsegéd.

A KÖNYVTÁR KAPCSOLATA A FELSŐ ÉS KÜLSŐ

SZERVEKEL.

A Felsőoktatási, illetve Oktatási Minisztériummal a kapcsolat rendszeres és közvetlen volt. Intézetvezető a Minisztérium megfelelő szerveit általában havonta felkereste.

Az országos tudományos könyvtárakkal való kapcsolataink is lényegesen fejlődtek. Az év folyamán valamennyi budapesti tudományos

könyvtárat meglátogattunk. Erről még később említést teszünk. Ma már valamennyi nagy könyvtárral közvetlen, eleven s termékeny kapcsolataink van.

Könyvtárunkat 1953. év folyamán több budapesti s vidéki könyvtáros kereste fel tapasztalatosere céljából és pedig: a budapesti Műszaki Egyetem Könyvtárának vezetője, az Akadémia Könyvtárának vezetője, a Közgazdasági Egyetem Könyvtárának vezetője s 5 beosztott dolgozója, a budapesti Egyetemi Könyvtár 2, a miskolci Nehézipari Egyetem Könyvtárának 1, az Országos Széchenyi Könyvtár 3 dolgozója, ugyancsak a Könyvtár vezetője, a budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetem Könyvtártudományi Intézetének vezetője s 3 tanársegéde, a budapesti Pedagógiai Főiskola könyvtárszakának vezetője s 2 tanársegéde.

1953. év folyamán meglátogatta könyvtárunkat tapasztalatszerzés céljából a budapesti Tudományegyetem könyvtártudományi szakának 2 évfolyama, ugyancsak a budapesti Pedagógiai Főiskola 1 évfolyama. A budapesti Tudományegyetem könyvtártudományi szakának 3 hallgatója az 1953. év folyamán a könyvtárunknál termelési gyakorlatot folytatott.

A budapesti dokumentációs központtal is kapcsolatban vagyunk.

Az Egyetemi Pártbizottsággal s a párt egyetemi alapszerveivel is tartottuk a kapcsolatot. Miként már fentebb említettük szeptember 1-ével a Könyvtár vezetésében változás történt. A változás után az Egyetemi Pártbizottság vezetői több alkalommal felkeresték az új vezetőt s így közvetlen segítséget nyújtottak a kezdeti nehézségek leküzdésére. Könyvtárunk dolgozói az Egyetemi Pártbizottság könyvvállományát katalogizálták s a könyvek katalogizálásával, s katalógus készítésével komoly segítséget nyújtottak az ottani könyvvállomány felkéréséhez. A párt alapszervezetével is rendszeres volt a kapcsolataink. A könyvtári dolgozókat is magában foglaló alapszervezet titkára, Varró Antal, könyvtárunk dolgozója. Vale a kapcsolat állandó s harmonikus volt. Könyvtárunk egyik dolgozója, Molnár István, a jogi kari alapszervezet elnöke.

Az Egyetem rektorával is rendszeres és folyamatos volt a kapcsolat. Az egyetem rektora nyitotta meg könyvtárunk által remezett Mátyás király könyvtárától a 3000. népkönyvtárig c. kiállítást, s a 2 rektorhelyetessel együtt résztvett a szakszervezet által rendezett könyvtári vaesorán. A rektorral, s általában az egyetemmel s az egyes karokkal való kapcsolat terén lényeges fejlődést jelentett az a körülmény, hogy 1953. október 15-től az Egyetemi Könyvtár vezetője tagja az Egyetemi Tanácsnak s ennek megfelelően résztvesz a havi tanácsulésen. E gyűléseken a Könyvtár vezetőjének bőséges alkalma nyílik az egyetemi élet időszerű kérdéseinek megismerésére, s az egyetem vezetőivel való rendszeres érintkezésre és megbeszélésre itt is lehetőség nyílik.

Az egyetem személyzeti osztályával 1953. előtt a kapcsolat inkább csak hivatalos, mint barátságos volt. Ez jelentős mértékben a személyzeti osztály akkori vezetője barátságatlan, sok esetben értelmiségellenes magatartása terhére írható. 1953. év e téren is változást hozott. A személyzeti osztály új vezetőjével s általában a személyzeti osztállyal való kapcsolataink is rendeződött. Ma már minden személyi kérdést közösen oldunk meg. Jelenleg már könyvtárunk dolgozói a személyzeti osztály dolgozóiban segítő elvtársakat látnak, s megszűnt az a bizalmatlanság, amely korábban a dolgozók jelentős részében a személyzeti osztály lyal szemben fennállt.

A rektori hivatal terv- és pénzügyi osztályával való kapcsolatunk terén is komoly fejlődést jelentett az új gazdasági rektor-helyettes kinevezése. Ma már a pénzügyi osztállyal való kapcsolatunk is a kölcsönös segítség, együttműködés jegyében fejlődik.

Korábban dolgozóink a Jogi Kar és a Rektori Hivatal dolgozóival együtt a Pedagógus Szakszervezet Jogikari Csoportjához tartoztak. A szakszervezeti életet hátráltatta az a körülmény, hogy különböző épületekben lévő s más-más munkaterületen dolgozó elvtársak közös szakszervezeti alapszervezethez tartoztak. Az 1953-as esztendő e téren is lényeges változást hozott. Könyvtárunk dolgozóinak önálló alapszervezeti kivánságát az Egyetemi Pártbizottság is magáévá tette s a Pedagógusok Szakszervezete Központjánál kiesszközölte, hogy könyvtárunk külön osztálybizottságot kapjon. Az önálló osztálybizottság megalakult, s így mostmár a zavartalan szakszervezeti munka előfeltétele biztosított. Az osztálybizottsággal a kapcsolat termékeny. A kapcsolat eredményesebbé tétele érdekében szeptembertől kezdve az osztálybizottság elnöke rendszeresen részt vesz a két hetenkint tartandó könyvtári csoportvezetői értekezleten.

Az egyetemi DISZ-szel való kapcsolatunk még mindig nem kielégítő. E téren azonban mostmár biztatóbb előjelek vannak. A DISZ új titkára, - az előjelek szerint, - alkalmas arra, hogy a DISZ könyvtárunk részére megadja azt a támogatást, mely a hallgatók között végzendő könyvtári propaganda-munka terén reá vár. Természetesen e téren a könyvtárnak is jobb módszereket kell találni. Az egyetemi ifjuságnak, illetve a DISZ szervezeteknek komoly segítséget jelentett, hogy az egyetemi hallgatók kulturotthonának könyvtárát feldolgoztuk, s a kulturotthon részére tartós le-tétként könyveket kölcsönhátunk ki.

A városi és megyei tanácsal a kapcsolatot fenntartottuk. Könyvtár-vezető résztvett a megyei tanács népművelési ankétjén, s befolyt a megye könyvtári s általában kulturális kérdéseinek megvitatásába.

A járási könyvtár vezetőjének számos probléma megoldásánál hathatós segítséget nyújtottunk, illetve gyakorlati tanácsokat adtunk.

A szegedi tudományos egyesületek vezetőségével is rendszeres kapcsolatot tartottunk fenn. Egyes kiadványainknál értékes szakmai segítséget nyújtottak.

Itt említjük meg, hogy könyvtárunk 2 dolgozója a nyár folyamán megtekintette a Tiszalöki Erőmű munkálatait. A következő 5téves tervben valószínűleg hasonló erőmű-munkálatok indulnak meg Szegeden is. Szükségesnek tartottuk, hogy a Könyvtár a szakirodalmat illetőleg jó előre felkészüljön erre a munkára. 2 dolgozónk értékes tapasztalatokkal tért haza. A kapcsolat megteremtését is célzó utnak első eredménye az volt, hogy könyvtárunk bibliográfiái osztálya a Tiszalöki Erőműnél dolgozó műszaki emberek részére a könnyű beton készítésével kapcsolatosan bibliográfiát állított össze.

Külső vizügyi hatóságoknak és szakembereknek nyújtottunk segítséget a Vízépítés c. kiadványunkkal.

A városi pedagógusokkal is jó a kapcsolatunk. Részükre állította össze könyvtárunk "Az iskolai munkaterv készítéséről" c. bibliográfiát. Aránylag azonban még kevés pedagógus veszi igénybe

a könyvtári szolgáltatásokat. E vonatkozásban jobb propaganda-
munkát kell kifejtünk.

Hemellén

VEZETÉS, SZERVEZETI ÜGYEK, KÁDERFEJLESZTÉS.

Rucon

A vezetésben, -miként már fentebb említettük, - 1953. szeptember
1-ével változás történt. Szekeres Pál intézetvezetőt az Oktatás-
ügyi Miniszter Budapestre helyezte át, s az intézet további ve-
zetésével dr. Hencz Anrédlt bízta meg.

Szekeres Pál 1951. október havában került könyvtárunkhoz. Közel
2 évig vezette a Szegedi Egyetemi Könyvtárat. Könyvtárunk korábbi
helyzete, szervezetlensége, sok esetben korszerűtlen munkája
közismert volt. Szekeres Pár irányítása alatt a 2 év folyamán
könyvtárunk egész szervezete, felépítése s munkája megváltozott.
Hogy könyvtárunk ma már a tudományos könyvtárak nivóján dolgo-
zik, s könyvtárunkban korszerű könyvtártudományi munka folyik,
ez jelentős mértékben ^{annak} a rendszernek tudható be, melyet Szekeres
Pál s vezetése alatt a könyvtári dolgozók kidolgoztak, s a gya-
korlatban is megvalósítottak. E két év alatt nagy feladatot ol-
dott meg a Könyvtár az épület átalakítás, korszerűsítése terén
is.

Miként fentebb már említettük, az új vezető jelentős segítséget
kapott a párt-és egyetemi szervektől s a szakszervezettől. Ko-
moly segítséget jelentett az is, hogy a Könyvtár osztály- és
csoportvezetői, s általában valamennyi könyvtári dolgozó igye-
kezett odahatni, hogy a vezetésben történt változás semmiféle
belső zökkenőt ne idézzen elő.

Intézetvezető az egyes osztályok, illetve csoportok vezetőivel
általában 2, illetve 3 hetenkint értekezletet tart. Itt a
konkrét kérdéseket beszélik meg. Az osztály-, illetve csoport-
vezetők a munka irányításához kapnak szempontokat.

Könyvtárunk elkészítette 1954-1958. évi fejlesztési tervét, s ez
szerves része az egyetemi fejlesztési tervnek. A fejlesztési
tervet az egyetem rektora a Minisztériumnak felterjesztette.

Az 1952. s 1953. év alatt a könyvtár vezetőjének az egyszemélyi
vezetés elvét sikerült biztosítani. A könyvtári szervezet ki-
építése során az egyéni felelősség elve továbbfejlesztetett, s
meghatározott területen, a vezető intencióinak szem előtt tar-
tásával, az osztály- és csoportvezetők egyéni felelősségének
elvé kiépült. Korábban a könyvtári dolgozóknak a felelősség-
vállalásának elve alig volt meg, helyesebben a könyvtár vezetői
a legkisebb ügyek intézését is maguknak tartották fenn, s az
ügyek intézésébe a könyvtári vezető dolgozókat nem vontak be.
Igy e téren több évtizedes tradíciót kellett felszámolni. Ez
máról holnapra nem ment. Igy e téren még komoly és szívós munkát
kell végezni.

A könyvtár vezető káderei közül 2 1945 előtt került a Könyvtárhoz,
4 a felszabadulás után. 2 vezető káder párttag, 4 pártonkívüli.

Miként fentebb említettük, a Könyvtárnak 31 dolgozója volt. Ebből
tudományos munkaerő 17, nem tudományos 14.

A tudományos dolgozók közül

egyetemi végzettséggel rendelkezik	12
főiskolai tanulmányokat folytat	2
egyetemi tanulmányait nem fejezte be	1
érettségivel rendelkezik	1
elemi iskolai végzettséggel rendelkezik	1

Az egyetemet végzettek közül

term.tud. képesítésű	1
bölcsészettud. végzettségű	4
egyetemi könyvtártud.szakot végzett	3
jogtud. s egyben tanítói képesítésű	1
jogtud. s egyben kultuszi közig. - közokt. képesítésű	1
jogi végzettségű	2

Egyetemi tanulmányait be nem fejező dolgozó az orvostudományi egyetemen 10 félévet végzett.

A főiskolai tanulmányokat folytató tudományos dolgozók közül

ped.főiskolai könyvtárszakának levelező hallgatója	1
ped.főiskola irod.szakának esti hallg.	1

A nem tudományos dolgozók közül 1 a pedagógiai főiskola könyvtáros képző levelező szakának hallgatója.

A tudományos dolgozók nyelvi felkészültsége:

	jól	elég jól	keveset
orosz	1	6	7
német	5	6	2
angol	1	3	2
francia	2	2	5
olasz	-	1	2
szlovák	-	1	1
román	1	-	1
esperanto	-	-	-

Tudományos dolgozóink közül 1 fő 3 nyelvből, 3 fő pedig 1-1 nyelvből tett sikeres, nyelvi pótdíjra jogosító vizsgát.

A tudományos dolgozók közül

1945 előtt is a könyvtár dolgozója volt	6
nem állt a könyvtár alkalmazásában	11

A tudományos dolgozók közül

állami ideológiai oktatásban résztvesz	14
főiskolai oktatáson belül részeseül ideológiai oktatásban	2
ideológiai oktatásban ált.isk.tanul- mányok miatt nem vesz részt	1

Az ideológiai fejlődés terén, - az állami ideológiai oktatási konferencián felmutatott eredmény tanúsága szerint is, - jelentős fejlődés van.

A tudományos dolgozók korcsoportonkénti megoszlása:

25 éves, illetve ezen aluli	3
26-35 éves	5
36-45 éves	3
46-55 éves	5
55 éven felüli	1

A nem tudományos dolgozók közül

érettségivel rendelkezik	2
irod.szakisk.végzettséggel	1
polg.isk.végzettséggel	2
iparostanuló isk.végzettséggel	2
ált.isk.végzettséggel	2
el.isk.6.oszt.végzettséggel	2
el.isk.6.oszt. nem végezte el	3

A nem tudományos dolgozók közül, - miként már fentebb említettük ,
ped.főisk. könyvtárosképző lev. tagozatra jár 1

A nem tudományos dolgozók nyelvi felkészültsége:

	jól	elég jól	keveset
orosz	-	-	4
német	-	-	3
angol	-	-	1
román	-	1	-
szerb	-	1	-

A nem tudományos dolgozók közül

1945. előtt is a könyvtár alkalmazásában volt	2
nem állt a könyvtár alkalmazásában	12

A nem tudományos dolgozók közül

pártoktatásban részesül	5
isk. oktatáson belül részesül	
ideol. oktatásban	1
ideol. oktatásban nem részesül	8

E 8 dolgozó a szakszervezeti oktatás megindulása után fog bekapcsolódni az ideológiai oktatásba.

A könyvtár valamennyi dolgozója részt vesz szakmai oktatásban. A könyvtárban háromféle szakmai képzés folyik: felsőfoku, közép- és alapfoku. Másfél-, két hónapokint van megbeszélés. A szakmai oktatást intenzívebbé kell tenni. E téren az elmúlt évben bizonyos lazaság volt.

A levelező, illetve esti főiskolai oktatásban résztvevőkkel a könyvtári dolgozók foglalkoznak, könyvtári munkájuk beosztásánál is figyelemmel voltunk a tanulmányi szempontokra.

Az új alkalmazottak személyi kiválasztásának módja az elmúlt évben megfelelő volt.

Rendszerezítettük a budapesti könyvtárakra kiterjedő tapasztalatcserét. Bóday Pál osztályvezető az elmúlt évben 3 hónapig, - cseré alapon, - a budapesti Tudományegyetem Könyvtártudományi Intézetében dolgozott. Nevezett 3 hónapos fentléte alatt a különböző budapesti könyvtárakban és a Könyvtártudományi Intézetben igen értékes tapasztalatokat szerzett. Ezen túlmenően komoly segítséget nyújtott az intézetnek a jövő könyvtárosainak képzésénél. Ottani munkáját az intézet és a szakszervezeti bizottság hozzánk intézett iratában igen elismerő módon méltatta, s prémiumra hozta javaslatba.

Nagy Leopoldina kartársunk 2 hétig a Tudományos Akadémia Könyvtárában volt tapasztalatcserén.

Az elmúlt év során 12 dolgozónk 54 tudományos könyvtárban volt tapasztalatcserén.

1953. év folyamán a dolgozók közül igazolatlanul senki sem maradt távol munkahelyétől. Betegség miatt igazolt mulasztás sok volt. Ez sok esetben komoly nehézséget támasztott különösen a fizikai munkálatok területén.

1953. év folyamán fegyelmi eljárás egy dolgozó ellen sem volt folyamatban, rendbíróságot sem kellett alkalmazni.

Ramon

GYARAPODÁS, FELDOLGOZÁS.

1953. év folyamán beszereztünk 5.257 művet, ajándékként kaptunk 529 művet. Evi gyarapodásunk tehát 5.766.

Az új gyarapodás nyelvek szerinti megoszlása:

magyar	5.370
orosz	274
angol	60
német	23
francia	15
román	13
olasz	3
egyéb	8
	<hr/>
	5.766

Az új gyarapodás szakok szerinti megoszlása:

Általános, enciklopédikus mű	364
filozófia	40
vallás	2
marxizmus	408
társadalomtudomány	704
nyelvtudomány	192
természettudomány	831
alkalmazott tudomány	627
orvostudomány	89
művészet	316
magyar szépirodalom	946
orosz, szovjet szépirodalom	423
egyéb irodalom	346
történelem, földrajz	478
	<hr/>
	5.766

Könyvtárunknak az 1953. év folyamán 428 folyóirat, illetve hirlap járt. Ebből előfizetés alapján járt 346, ajándékként 82.

Az év folyamán feldolgoztunk 10.726 művet. Ebből 5.766 új gyarapodás, 3.660 az ümlesztett anyagból való, 1.300 a természettudományi kar művei.

Folyóirathátralékunkból feldolgoztunk 826 folyóiratot és 79 már korábban feldolgozott folyóirat új évfolyamait.

Feldolgozásunkban a szalag zavartalan működését biztosítottuk, s elértük, hogy valamennyi mű a feldolgozás megindulásától számított 5 napon belül az olvasószolgálatnak, illetve a raktárnak átadassék, s a lapjaik pedig a különböző katalógusokba kerüljenek.

Az olvasói katalógus indexe elkészült.

Nemzetközi csere-ügynök, - a malthoz képest, - az év folyamán fejlődött, s már több könyvtárnak is is küldtünk csereanyagot.

1952. évben elkészült az olvasói katalógus. A külön olvasói katalógus lehetővé tette, hogy a hivatali katalógusokba valamennyi lapot visszahelyezzünk, hiszen mostmár ezt a katalógust csak a tudományos dolgozók, illetve azok használják, akik erre esetenként engedélyt kapnak.

A hivatali abc katalógus, - a lapok sorrendi beosztását illetőleg, már régebbi idő óta revideálásra vár. Az 1953. évre 40 fiók revideálását vettük tervbe. Ezzel szemben 160 fiókot revideáltunk. 1954. év január havának végére teljesen átrevideált hivatali abc katalógus áll a kutatók rendelkezésére.

A marxista tematikus katalógus lapjainak rendezése és a katalógus-szerkesztés előmunkálatai megtörténtek.

Könyvtárunk 1952. évben a cédulaleltárra tért át. A gyakorlatban a cédulaleltár nem vált be. Könyvtárunk az 1953-as évben új leltárnaplótervezetet készített, s 1954. jan. 1.-től már az új mintájú leltárnaplóban történik a könyvek nyilvántartása. Egyszerűsítést jelentett, hogy 1953. év folyamán a külön leltári és külön helyrajzi számszámrendszert megszüntettük, s a könyvek leltári s helyrajzi száma ma már azonos.

1953. év nyarán könyvtárunk mintegy 300 ládányi hirlap, folyóirat s aprónyomatvány anyagát előrendezte. Az előrendezés során értékes 1919-es s egyéb munkásmozgalmi anyag került elő. Miként már fentebb említettük, a folyóiratanyag feldolgozása megkezdődött.

Könyvtárunk ömlesztett anyaga közel 100.000 műből áll. A nyár folyamán az ömlesztett anyag állványokra került, s az anyagot 2 csoportba osztottuk szét: I. sorban feldolgozandó s II. sorban feldolgozandó anyag.

A leltárrevízió során mintegy 30.000 mű revízióját végeztük el. Mivel 1953. év végével a mellékfoglalkozású állások megszűntek, egyelőre a leltárrevíziót nem tudjuk folytatni. A legsürgősebb folyóirat- s hirlapfeldolgozási munkálatok elvégzése után fogjuk e kérdést elővenni.

Katalógusaink külső csinosítása terén jelentős lépést jelentett, hogy a sorozat és intézeti katalógust gépelt választó lapokkal láttuk el. A választó lapok természetesen e katalógusok gyakorlati értékét is emelik.

Könyvkötészetünk munkálatai:

könyvkötés	770	db.
folyóiratkötés	25	"
számaranyozás	880	"
dobozkészítés	33	"
vászonnátas kartonkötés	215	"
raktárképesztétel	8.826	"
tasakkészítés	9.810	"
kartonvágás	160.000	"
kartonlyukasztatás	165.000	"
papírvágás	78.000	"
repertórium-lap ragasztás	25.000	"
vegyes könyvkötési munkák	359	munkaóra.

Az év folyamán a könyvkötészet 1.200 munkaórával résztvette a ládázott anyag felbontási s a folyóirat- s hirlap előrendezési munkálataiban, 400 órával pedig a kiállítási felügyeletben s olvasószolgálati munkában.

OLVASÓSZOLGÁLAT.

Szervezés, propaganda.

1953. év szeptemberében "Vár a könyvtár" címen új könyvtári prospektust adtuk ki.

Az év folyamán 12 csoport /7 egyetemi hallgatókból, 4 középiskolai tanulókból 1 pedig egyetemi dolgozókból álló csoport/ látogatta meg könyvtárunkat, ez kb. 350 főt jelentett.

Az év folyamán 9 alkalommal rendeztünk kiállítást.

Könyvtárán propagandánk középpontjában Szegeden 1953. március 15-24. között megrendezett "Mátyás király könyvtárától a 3000. népkönyvtárig" c. könyvtárügyi kiállítás állt. Könyvtárunk propagandaszolgálat a kiállítást nagy körültekintéssel készítette elő. A kiállítás megrendezésénél szakszerű segítséget nyújtott az Országos Széchenyi Könyvtár. A Könyvtár 4 dolgozója több napon át Szegeden tartózkodott, a rendezést illetőleg szakszerű útmutatást adtak s tevékenyen résztvettek a munkálatokban. A szegedi Városi Könyvtár segítségét is meg kell említenünk. A kiállítási propagandánál hathatós segítséget kaptunk a párt egyetemi és városi szerveitől. Propagandamunkánk kiterjedt valamennyi szegedi iskolára, Üzemre s hivatalra. Kiállításunkat 10 nap alatt 12.498 személy kereste fel /A Széchenyi Könyvtár hasonló budapesti kiállítása látogatóinak száma 10.000 alatt volt/. A kiállítás jelentős mértékben egyetemi célokat is szolgált.

Könyvtári propagandamunkánknál előtérbe helyeztük a szegedi tudományos egyesületekkel való kapcsolatot elmélyítését. Sikertelen is e téren a kezdő lépéseket megtenni. 4 dolgozónk résztvett a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi kongresszusán.

Az egyetemi intézeti könyvtárosok részére febr.-ápr. hónapokban, - heti 2 órai előadással és gyakorlati bemutatóval, - könyvtári előadásokat tartottunk. A tanfolyam keretében 15 intézeti dolgozó ismerkedett meg a könyvtártudomány alapelveivel.

Az év során könyvtárunk 2 üzemi s 1 iskolai könyvtárat patronált, s hathatós segítséget nyújtottunk a szegedi Járási Könyvtárnak. A Járási Könyvtár szakkatalógusát reorganizáltuk.

Az év folyamán dolgozóink részére 2 tanulmányi kirándulást szerveztünk: a szegedi csillagvizsgáló és Szeged régi épületeit tekintették meg dolgozóink.

Külsőnzés. Olvasótermi-,
reference-szolgálat.

1953. évben beírt látogatók száma:

	5.291 fő.
Abból egyetemi dolgozó	614
egyetemi hallgató	2.390
pedagógus	169
középisk.tanuló	1.280
egyéb	838
	<u>5.291</u>

Külsőnzők száma összesen 1953. évben:

38.590 fő.

Könyvtárunkban az 1952. évben a szabadpolcos rendszert vezettük be. A szabadpolc állományát az 1953. évben kb. 3000 kötetre fejlesztettük.

Az eredménytelen kérések alapján a beszerzési osztály felé a kölcsönzési csoport tájékoztatást nyújtott. Az év folyamán az egyetemi kötelező olvasmányok terén tapasztalt hiányokat jelentős mértékben felszámoltuk. Hiány van még a klasszikus szépirodalomban. Itt elsősorban a könyvkiadásra hárul jelentős feladat.

1953. évben a nyitvatartási idő:

kölcsönzés naponként	12 órától 8 óráig
hétfőn	2 órától 8 óráig
vasárnap	9 órától 1 óráig

olvasótermi szolgálat naponként	10 órától 9 óráig
hétfőn	2 órától 9 óráig
vasárnap	9 órától 1 óráig
visszaidőben	8 órától 9 óráig.

A nyári szünetben, -július és augusztus hónapokban,- belső rendezési és takarítási munkálatok miatt, - a Könyvtár 6 hétig zárva volt. A zárvatartás alatt is hetenként kétszer kölcsönöztünk.

Az olvasóteremben rendszeres felügyeleti szolgálatot teljesítettünk.

Az év folyamán tájékoztató szolgálatunk mintegy 6.500 esetben adott érdemleges felvilágosítást.

Az olvasószolgálat jobb ellátását célozta a katalógusterem, illetve a katalógusok jobb elhelyezése, reference- s címkatalógus munkálatainak megkezdése.

TUDOMÁNYOS, KUTATÁSI, OKTATÁSI MUNKA TÁMOGATÁSAI

Az olvasószolgálat munkálatainak s a reáfordított időnek jelentős része a tudományos, kutatási, oktatási munkát szolgálta. Ilyen célt szolgáltunk a természettudományi kar intézetei új műveinek feldolgozásával is.

A beszerzett új szakművekről rendszeres tájékoztatást küldtünk az érdekelteket egyetemi intézeteknek, illetve üzemi szakembereknek.

A kari felelősök rendszeresen felkeresték az egyes intézeteket, közvetlenül tájékozták az intézeteknek a könyvtárral szemben támasztott igényeiről, s könyvtári vonatkozásban a helyszínen nyújtottak tájékoztatást, segítséget.

A bibliográfiai csoport segédkönyvtárának rendezése is komoly segítséget jelentett a tudományos munkához.

Az 1953. évi külföldi prospektusok rendezése beszerzéseinknél és az egyetemi intézetek tájékoztatásánál értékes segítséget jelent.

87 esetben végeztünk irodalomkutatást.

Az irodalomkutatást kérők közül

egyetemi intézet, tanszemélyzet	49
üzemi dolgozó, városi pedagógus, színház, stb.	38

A végzett irodalomkutatások tárgyszerinti megoszlása:

közgazdaságtan, statisztika	29
jogtudomány, államigazgatás	12
történelem, nyelvtudomány, irodalom	18
pedagógiai	6
műszaki, fizika, kémia, biológia	22

Egyetemi tudományos, oktatói célt szolgáltunk az alant ismertetendő bibliográfiák egy részének összeállításával is.

A bölcsészeti karon az irodalombaszakos hallgatók részére ideiglenes olvasót létesítettek. Ezen olvasó részére a szükséges kötelező irodalmat biztosítottuk.

Az Oktatásügyi Minisztérium az 1953. évi költségvetésben térítéses tankönyvkiadó céljaira /havi kölcsönzési díja a könyv vételárának 2 %-a/ 50.000 Ft-t biztosított. Az évi tapasztalat beigazolta, hogy az ifjúság a kölcsönzésnek ezt a formáját nem szívesen fogadja. Kértük a Minisztériumot, hogy a beszerzett könyveknek térítés nélküli kölcsönzését engedélyezze. Ez ügyben végleges döntés még nem történt.

BIBLIOGRÁFIAI MUNKA. KIADVÁNYOK.

Könyvtárunk az 1953. év folyamán az alábbi bibliográfiákat, illetve egyéb kiadványokat készítette el és jelentette meg:

- 1./ Mátyás király könyvtárától a 3000. népkönyvtárig c. kiállítás katalógusa.
- 2./ Mit olvasson a szakérettségi-tanfolyam hallgatója magyar- és világirodalomból. I.rész: **Költők.**
A Szegedi Egyetemi Könyvtár Kiadványai. 6.sz.
- 3./ Vár a Könyvtár.
A Szegedi Egyetemi Könyvtár kiadványai. 7.sz.
- 4./ A Bibliotekar* 1953. évi első félévének repertórium.
A Szegedi Egyetemi Könyvtár Kiadványai. 8.sz.
- 5./ Vizépités. Legújabb szovjet cikkek és tanulmányok bibliográfiája.
A Szegedi Egyetemi Könyvtár Kiadványai. 9.sz.
- 6./ Mit olvasson a népnevelő a választásokról?
- 7./ Az iskolai munkatervék készítéséről. Röplap bibliográfia pedagógusok részére.
- 8./ A vizsgákról. Röplapbibliográfia egyetemi tanszemélyzet részére.
- 9./ Rjepin munkássága. Utmutató a Szegedi Egyetemi Könyvtárban 1953. december havában megnyitott könyv- és képműkiállításához.
- 10./ A tudósképzésről. A tudományos káderképzés időszerű irodalma.

Miről írnak a szovjet lapok című kiadványunk általában két hetenként jelent meg, s a Könyvtárba járó folyóiratok tartalmáról adott tájékoztatást az egyetemi intézeteknek s egyéb szerveknek. Költségvetési okokból a kiadványt dec. 1. után már nem tudtuk megjelentetni.

"A vizsgákról" és "A tudósképzésről" c. kiadványainknál már az új kormányprogram, illetve párthatározat szempontjait igyekeztünk alkalmazni.

Kremius

Thomals

Tunols

Valocinbo

Velictel

putal

reyes

Umbur

elvi kérdést támasztott. A dolgozók szakmai színvonala is fejlődött. Az önképzés alaposabb, bizonyos vonatkozásban a nyelvi képzés is intenzívebb, főleg az orosz nyelv terén. Az év folyamán jelentős számban végzett tapasztalatesere dolgozói fejlődését jól elősegítette, s emellett eredményes könyvtárközi kapcsolatokat hozott létre.

Az egyetem, az egyetem egyes intézetei s egyéb szervei és a könyvtár közötti kapcsolat ma már harmonikus, a kölcsönös segítség elvén épül fel. Könyvtárunk az egyetem vezetőinek teljes támogatását élvezi.

Kiadványaink korábbi hiányosságait jelentős mértékben megszüntettük, s azok a tudományos és kulturális élet gyakorlati szempontjainak ma már jobban megfelelnek.

Az Egyetemi Könyvtár várostól való elszigeteltsége megszűnt, s Könyvtárunk a város egyik ismert s megfelelő sullyal bíró tudományos intézete lett.

Meg kell állapítanunk azonban a hiányosságokat is.

Szakmai képzésünkben időközönként bizonyos lazaság ütötte fel a fejét. Ezeket az átmeneti lazaságokat is meg kell szüntetnünk.

Az elmúlt évtizedekben Könyvtárunk az egyetemen kívüli élettől elzárkózott. Az elmúlt 2 év jó könyvtári munkájával ezt az elszigeteltséget felszámoltuk. Ez irányú propagandánk azonban kissé túlzott volt: a városi igények kielégítése egyes esetekben az egyetemi igények rovására ment. Az elkövetett hibát menti az a körülmény, hogy Szeged város területén a városi dolgozóknak is kölcsönző s megfelelő apparátussal működő könyvtár nincsen. A Somogyi Könyvtár jelenlegi létszámviszonya s részben személyi összetétele miatt jelenleg erre csak kisebb mértékben alkalmas. Ezt a hiányosságot sürgősen meg kell szüntetnünk, s a város felől jelentkező igényeket csak annyiban és úgy lehet kielégítenünk, amennyiben és ahogy az egyetem tudományos, oktatási és kutatási érdeke megengedi. Számolunk azzal is, hogy a hét bizonyos napjain csak az egyetemi dolgozók s hallgatók, valamint a városi tudományos és műszaki dolgozók, s a pedagógusok igényeit elégítjük ki.

Egyes esetekben dolgozóink hajlamosak voltak arra, hogy a tervfeladatok sorrendjét önkényesen felcseréljék s egyes későbbi tervfeladatokat önkényesen korábbra hozzanak. E téren mutatkozó lazaságot fel kell számolnunk.

Az elmúlt 2 év belső könyvtári munkája dolgozóinkat jelentős mértékben igénybe vette. Tudományos dolgozóink közül többen szabad idejük egy részének feláldozásával tudtak csak bizonyos feladatokat elvégezni. Emiatt a könyvtártudományi munka mellett egyéb tudományos munkára dolgozóink nem gondolhattak. A jövőben azonban erre a kérdésre is nagyobb súlyt kell helyezni, s a tudományos munkásság elmélyítésére nagyobb gondot kell fordítanunk.

Az elért eredmények és a még meglévő hiányosságok felmérése alapján úgy véljük, hogy az 1953. év folyamán a fejlődés terén ismét jelentős utat tettünk meg. Könyvtárunk továbbfejlődése a lényegesen megjavult személyi és tárgyi feltételek mellett döntő mértékben dolgozóink erőteljesebb szakmai és ideológiai fejlődésétől függ. Megítélésünk szerint dolgozóinkban a készség a továbbfejlődésre és megnövekedett lehetőségeink céltudatosabb és tervszerűbb felhasználására megvan. Biztosra vesszük, hogy az 1954-es munkatervben kitűzött céljainkat az év folyamán megvalósítjuk.

Szeged, 1954. január hó 21-én.

C 2810

865-8/7-1953.

Szegedi Tudományegyetem
Rektori Hivatalának
Helyben.

SZTE Klebelsberg Könyvtár

J000975435

A Szegedi Egyetemi Könyvtár a tanév során célul tűzte ki, hogy beszerzéseinknél és általában az egész könyvtári munkában különös gondot fordítunk az egyetemi kutatói és oktatói munkára, valamint az ifjuság tanulmányi munkájára. Ennek során különösen két terület az, amelyet ki kell emelni:

1./ Beszerzéseinknél az ifjuság vizsgálóihoz szükséges műveket csaknem teljes mértékben sikerült biztosítani.

2./ A Könyvtár több évtizedes restanciájának kérdését nagy lépéssel vittük előbbre, megszabott program szerint, végrehajtottuk annak rendezését, úgyhogy az elkövetkezendő tanévben az eddig elfekvő igen értékes könyv-, folyóirat- és hírlapanyag most már a kutatók rendelkezésére fog állani. Az első félév során feldolgoztunk az előirányzott 4.335 művel szemben 5.692 művet. Feldolgoztuk a Természettudományi Kar valamennyi intézetének új beszerzésű anyagát.

A Könyvtár forgalma az 1952/53. tanévben örvendetesen megnövekedett. 37.933 kölcsönzőnk 67.447 kötet könyvet kölcsönzött és 37.556 helyben olvasó 43.570 kötet könyvet használt folyóirat- és könyvolvasó termeinkben.

Március hónap folyamán az Egyetem támogatásával nagyszabású kiállítást rendeztünk "Mátyás király könyvtárától a 3000. népkönyvtárig" címmel, amelynek látogatottsága 10 nap alatt meghaladta a 12.000 főt.

A Könyvtár a szovjet tudományos eredmények népszerűsítése érdekében az Egyetemi M.Sz.T. Szervezet közreműködésével kiadja a "Miroli irnak a szovjet lapok" c. kiadványt. Ezenkívül ajánló jegyzéket készítettünk a szakérettségis hallgatók számára, a választás idején a népnevelők számára, a tanév beindításakor a közép- és általános iskolák nevelőinek az iskolai munkatervük készítéséről röplap-bibliográfiát készítettünk. A napokban megjelenik az I. éves hallgatók számára készült könyvtári tájékoztató, valamint rövidesen elkészül a "Szegedi munkásság harca a szegedi Tanácsköztársaságért" c. bibliográfiánk is.

Az új tanévtől kezdve bevezetjük az egyetemi oktatók és kutatók részére az egyéni figyelőszolgálatot, valamint tervbe vettük, hogy a könyvtárunkat felkészítő egyetemi hallgatókat megismertetjük az irodalomkutatás módszereivel, a különböző szakbibliográfiák használatával.

Szeged, 1953. augusztus 27.

[Handwritten signature]
/Szekeres Pál/
tud.int. vez.h.

Szegedi Tudományegyetem
Rektori Hivatalának
Helyben.

A Szegedi Egyetemi Könyvtár a tanév során célultúzta ki, hogy beszerzéseinknél és általában az egész könyvtári munkában különös gondot fordítunk az egyetemi kutatói és oktatói munkára, valamint az ifjúság tanulmányi munkájára. Ennek során különösen két terület az, amelyet ki kell emelni.

1./ Beszerzéseinknél az ifjúság vizsgálataihoz szükséges műveket csaknem teljes mértékben sikerült biztosítani

2./ A Könyvtár több évtizedes restanciájának kérdését nagy lépéssel vittük előbbre, megszabott program szerint, végrehajtottuk annak rendezését, úgyhogy az elkövetkezendő tanévben az eddig elfekvő igen értékes könyv- folyóirat és hirlapanyag most már a kutatók rendelkezésére fog állni. Az első félév során feldolgoztunk az előírányzott 4335 művel szemben 5692 művet. ~~Rendszeresen~~ feldolgoztuk a Természettudományi Kar ~~is~~ intézetei új beszerzésű anyagát.

A Könyvtár forgalma az 1952/53-as tanévben örvendetesen növekedett 37933 kölcsönzőnk 67447 kötet könyvet kölcsönzött és 37556 helyben olvasó 43570 kötet könyvet használt folyóirat- és könyvolvasó termekben.

Március hónap folyamán az Egyetem támogatásával nagyszabású kiállítást rendeztünk "Mát yás király könyvtáráról a 3000. népkönyvtárig" címmel, amelynek látogatottsága meghaladta 10 nap alatt 12000 nézőt. fot.

A Könyvtár a szovjet tudományos eredmények népszerűsítése érdekében az Egyetemi M.Sz.T. szervezet közreműködésével kiadja a "Miről irnak a szovjet lapok" c. kiadványt. Ezenkívül ajánló jegyzéket készítettünk a szakérettségis hallgatók számára a választás idején a népnevelők számára, a tanév beindításakor a közép- és általános iskolák nevelőinek az iskolai munkatervek készítéséből röplapbibliográfiát készítettünk. A napokban megjelenik az I. éves hallgatók számára készült könyvtári tájékoztató, valamint rövidesen elkészül a "Szegedi munkásság harca a Tanácsköztársaságért" c. bibliográfiánk is.

Az új tanévtől kezdve bevezetjük az egyetemi oktatók és kutatók

részére az egyéni felügyelőséget, valamint a könyvtárunkat felkereső hallgatókkal való intenzívebb foglalkozást, valamint tervbe vettük, hogy a könyvtárunkat felkereső egyetemi hallgatókat megismertetjük az irodalomkutatás módszereivel, a különböző szakbibliográfiák használatával.

C6297